

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 3 päivänä tammikuuta 2024

2/2024

Laki

Euroopan unionin tilapäisestä matkustusasiakirjasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään Euroopan unionin (EU) tilapäisestä matkustusasiakirjasta ja sen myöntämisen edellytyksistä.

EU:n tilapäinen matkustusasiakirja on yhteen yhdensuuntaiseen matkaan oikeuttava matkustusasiakirja.

Tällä lailla pannaan täytäntöön EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan laatimisesta ja päätöksen 96/409/YUTP kumoamisesta annettu neuvoston direktiivi (EU) 2019/997 (jäljempänä *matkustusasiakirjadirektiivi*).

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

1) 3 §:n 4 kohdassa tarkoitetun edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen hakiessa EU:n jäsenvaltioiden ulkopuolisessa maassa EU:n tilapäistä matkustusasiakirjaa Suomen edustustosta;

2) Suomen kansalaisen hakiessa EU:n jäsenvaltioiden ulkopuolisessa maassa EU:n tilapäistä matkustusasiakirjaa muun EU:n jäsenvaltion kuin Suomen toimivaltaiselta viranomaiselta; sekä

3) Suomen kansalaisen tai 3 §:n 4 kohdassa tarkoitetun edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen seurassa matkustavan perheenjäsenen, joka ei ole EU:n jäsenvaltion kansalainen, hakiessa EU:n jäsenvaltioiden ulkopuolisessa maassa EU:n tilapäistä matkustusasiakirjaa Suomen edustustosta tai toisen EU:n jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

HE 29/2023
HaVM 6/2023
EV 36/2023

Neuvoston direktiivi (EU) 2019/997, (32019L0997); EUVL L 163, 20.6.2019, s. 1
Komission delegoitu direktiivi (EU) 2024/1986, neuvoston direktiivin (EU) 2019/997 muuttamisesta EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan koneluettavan alueen osalta (32024L1986); EUVL L, 2024/1986, 16.7.2024

2/2024

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *kansalaisuusjäsenvaltiolla* EU:n jäsenvaltiota, jonka kansalainen henkilö väittää olevansa;
- 2) *työpäivällä* kaikkia muita päiviä kuin yleisiä vapaapäiviä ja viikonloppuja;
- 3) *Suomen edustustolla* konsulipalvelulain (498/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja suurlähetystöjä, lähetystöjä, pääkonsulateja, konsulateja, varakonsulateja ja konsulitoimipaikkoja;
- 4) *edustusta vailla olevalla EU:n jäsenvaltion kansalaisella* EU:n jäsenvaltion kansalaista, jonka kansalaisuusjäsenvaltiolla ei ole EU:n jäsenvaltioiden ulkopuolisessa maassa pysyvää suurlähetystöä, konsulaattia taikka sellaista suurlähetystöä, konsulaattia tai kunniakonsulia, joka pystyisi tietyssä tapauksessa tosiasiaa myöntämään matkustusasiakirjan.

2 luku

EU:n tilapäinen matkustusasiakirja

4 §

Matkustamisoikeuden osoittaminen

Sen lisäksi mitä passilain (671/2006) 2 §:n 1 momentissa säädetään, Suomen kansalainen voi osoittaa matkustamisoikeutensa voimassa olevalla EU:n tilapäisellä matkustusasiakirjalla.

5 §

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan myöntäminen

Ulkoministeriö myöntää hakemuksesta EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtä yhdensuuntaista matkaa varten joko hakijan kansalaisuus- tai asuinjäsenvaltioon tai poikkeuksellisesti muuhun määränpäähän, jos hakijan matkustusasiakirja on kadonnut, varastettu tai tuhoutunut tai jos matkustusasiakirjaa ei muuten voida saada kohtuullisessa ajassa:

- 1) edustusta vailla olevalle EU:n jäsenvaltion kansalaiselle;
- 2) edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen seurassa matkustavalle perheenjäsenelle, joka ei ole EU:n jäsenvaltion kansalainen, jos tämä asuu laillisesti EU:n jäsenvaltiossa;
- 3) Suomen kansalaisen seurassa matkustavalle perheenjäsenelle, joka ei ole EU:n jäsenvaltion kansalainen, jos tämä asuu laillisesti EU:n jäsenvaltiossa.

Jos hakijana on Suomen kansalaisen tai edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen seurassa matkustava perheenjäsen, joka ei ole EU:n jäsenvaltion kansalainen, on myöntämisen edellytyksenä lisäksi, että hänen henkilöllisyytensä, kansalaisuutensa sekä laillinen asumisensa EU:n jäsenvaltiossa on vahvistettu kuulemalla edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen kansalaisuusjäsenvaltion toimivaltaista viranomaista ja tarvittaessa lailliseen oleskeluun oikeuttavan luvan myöntänyttä EU:n jäsenvaltion toimivaltaista viranomaista.

2/2024

6 §

EU:n tilapäinen matkustusasiakirja alaikäiselle

Alaikäiselle voidaan myöntää EU:n tilapäinen matkustusasiakirja, jos hänen huoltajansa siihen suostuvat.

Mitä 1 momentissa säädetään ei kuitenkaan koske EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan myöntämistä edustusta vailla olevalle alaikäiselle EU:n jäsenvaltion kansalaiselle.

Jos alaikäinen henkilö on otettu Suomessa sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen huostaan, hakemukseen on liitettävä lastensuojelulain (417/2007) 45 §:n 2 momentissa tarkoitetun viranhaltijan suostumus.

Jos huoltajalta ei matkan, sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi voida saada 1 momentissa tarkoitettua suostumusta ja jos ratkaisun viivästymisestä aiheutuisi kohtuutonta haittaa alaikäiselle henkilölle, ei huoltajan suostumus asiassa ole tarpeen.

Jos huoltaja on evännyt suostumuksensa, EU:n tilapäinen matkustusasiakirja voidaan kuitenkin myöntää tai EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan myöntämistä koskeva oikeutus antaa, jos sen antamatta tai myöntämättä jättäminen olisi selvästi vastoin alaikäisen etua ja jos voidaan pitää ilmeisenä, ettei alaikäistä vastoin huoltajansa suostumusta muutoin kuin tilapäisesti viedä asuinvaltiostaan toiseen valtioon.

7 §

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan hakeminen

Hakemuksessa on annettava tiedot hakijan sukunimestä, etunimestä tai etunimistä, kansalaisuudesta, syntymäajasta sekä sukupuolesta.

Hakemukseen tulee liittää:

- 1) hakijan valokuva, josta hakija on hyvin tunnistettavissa;
- 2) jäljennös kaikista käytettävissä olevista henkilöllisyyden tunnistamisvälineistä, jos nämä ovat saatavilla.

Hakijan on tultava henkilökohtaisesti Suomen edustustoon henkilöllisyyden tarkistamista varten.

8 §

Kuuleminen

Ulkoministeriön tai Suomen edustuston on kuultava hakijan kansalaisuusjäsenvaltion toimivaltaista viranomaista hakijan henkilöllisyyden ja kansalaisuuden vahvistamiseksi viipymättä ja viimeistään kahden työpäivän kuluttua EU:n tilapäistä matkustusasiakirjaa koskevan hakemuksen vastaanottamisesta. Perustellusta syystä ulkoministeriö tai Suomen edustusto voi ylittää säädetyn kahden työpäivän määräajan.

Jos hakijana on Suomen kansalaisen tai edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen seurassa matkustava perheenjäsen, joka ei ole EU:n jäsenvaltion kansalainen, on ulkoministeriön tai Suomen edustuston kuultava sen edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen kansalaisuusjäsenvaltion toimivaltaista viranomaista, jonka seurassa kyseinen perheenjäsen matkustaa, ja tarvittaessa lailliseen oleskeluun oikeuttavan luvan myöntänyttä EU:n jäsenvaltion toimivaltaista viranomaista.

Jos edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen kansalaisuusjäsenvaltion viranomainen vastustaa EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan myöntämistä, sitä ei myönnetä. Ennen hylkäävän päätöksen antamista ulkoministeriön tai Suomen edustuston on ilmoitettava asiasta hakijalle ja kuultava edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen kansalaisuusjäsenvaltion toimivaltaista viranomaista.

Jos kuuleminen ei asian kiireellisyyden vuoksi ole mahdollista ennen tässä laissa tarkoitettua päätöksen tekemistä, voidaan päätös EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan myön-

tämisestä edustusta vailla olevalle EU:n jäsenvaltion kansalaiselle tehdä kuulematta kansalaisuusjäsenvaltion toimivaltaista viranomaista. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava sen EU:n jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka kansalaiselle EU:n tilapäinen matkustusasiakirja on myönnetty.

9 §

Päätös EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan myöntämisestä

Ulkoministeriön on tehtävä päätös EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan myöntämisestä ja Suomen edustuston on luovutettava EU:n tilapäinen matkustusasiakirja hakijalle viipymättä ja viimeistään kahden työpäivän kuluttua siitä, kun edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen kansalaisuusjäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on vahvistanut edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen henkilöllisyyden ja kansalaisuuden tai edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen seurassa matkustavan perheenjäsenen henkilöllisyyden, kansalaisuuden ja laillisen asumisen EU:n jäsenvaltiossa. Perustellusta syystä määräaika voidaan ylittää.

Suomen edustusto tulostaa EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäisen tarran ja liittää sen EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäiseen lomakkeeseen matkustusasiakirjadirektiivin liitteen I mukaisesti. EU:n tilapäinen matkustusasiakirja voidaan ainoastaan poikkeuksellisesti ylivoimaisen teknisen esteen vuoksi täyttää käsin.

Jos ulkoministeriö myöntää EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan hakemuksen mukaisesti, hakijalle ei anneta erillistä hallintopäätöstä. Jos ulkoministeriö myöntää EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan 6 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ilman kaikkien huoltajien suostumusta tai hakemuksesta poiketen, hakijalle annetaan EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan ohella erillinen hallintopäätös.

Siitä, mitkä Suomen edustustoista hoitavat tässä laissa edustustolle säädettyjä tehtäviä, säädetään konsulipalvelulain 9 §:ssä ja sen nojalla annetussa asetuksessa.

10 §

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan voimassaolo

EU:n tilapäinen matkustusasiakirja myönnetään siksi ajaksi, jota sen myöntämistä edellyttävä matka-aika vaatii lisättynä kahdella päivällä.

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan voimassaoloaika saa olla pidempi kuin 15 kalenteripäivää vain poikkeuksellisesti.

11 §

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäinen malli

EU:n tilapäinen matkustusasiakirja muodostuu EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäisestä lomakkeesta ja EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäisestä tarrasta.

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäisen lomakkeen ja yhtenäisen tarran on oltava matkustusasiakirjadirektiivin liitteissä I ja II esitettyjen teknisten eritelmien sekä Euroopan komission täytäntöönpanosäädöksissä ja delegoiduissa säädöksissä säädettyjen täydentävien teknisten eritelmien mukaisia.

Ulkoministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäisen lomakkeen ja yhtenäisen tarran teknisistä eritelmistä.

2/2024

12 §

EU:n tilapäisten matkustusasiakirjojen valmistaminen ja tilaaminen

Ulkoministeriö vastaa siitä, että Suomen edustusto antaa EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan hakijalle käyttäen 11 §:ssä tarkoitettua EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäistä lomaketta ja tarraa.

Ulkoministeriön on tilattava EU:n tilapäisten matkustusasiakirjojen yhtenäiset lomakkeet ja tarrat toimijalta, jolla on tehtävän asianmukaisen hoitamisen edellyttämät tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet. Ulkoministeriön on sovittava toimijan kanssa EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan laatuun liittyvistä vaatimuksista sekä muista tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista ottaen huomioon Euroopan komission teknisissä eritelmissä EU:n tilapäiselle matkustusasiakirjalle säädetyt vaatimukset.

Ulkoministeriön on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille EU:n jäsenvaltioille sen toimijan nimi, joka valmistaa sen EU:n tilapäisten matkustusasiakirjojen yhtenäiset lomakkeet ja tarrat sekä toimijan vaihtamisesta.

13 §

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäisen tarran sisältö

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäinen tarra sisältää seuraavat tiedot:

- 1) asiakirjan haltijan sukunimi, etunimet, kansalaisuus, syntymäaika ja sukupuoli;
- 2) asiakirjan myöntämispäivä ja viimeinen voimassaolopäivä;
- 3) asiakirjan myöntänyt jäsenvaltio ja jäsenvaltion myöntävän viranomaisen sijaintipaikka;
- 4) määränpäänä oleva maa ja mahdollinen kauttakulkumaa, joihin matkustamista varten asiakirja myönnetään; sekä
- 5) asiakirjan yhtenäisen lomakkeen numero.

Lisäksi EU:n tilapäiseen matkustusasiakirjaan liitetään asiakirjan haltijan valokuva, jonka hakija on antanut asiakirjaa hakiessaan.

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäiseen tarraan ei saa tehdä muutoksia sen jälkeen, kun se on täytetty Suomen edustustossa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

14 §

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan turvaominaisuuksiin liittyvät toimivaltuudet

Ulkoministeriö vastaa siitä, että EU:n tilapäinen matkustusasiakirja täyttää sille tässä laissa ja Euroopan komission täytäntöönpanosäädöksissä säädetyt vaatimukset.

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan sisältämien tietojen aitouden ja eheyden varmistamiseksi siihen voidaan lisätä digitaalinen leima. Digi- ja väestötietovirasto luo EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan digitaaliseen leimaan tallennettujen tietojen aitouden ja eheyden varmistamiseen liittyvän varmenteen. Lisäksi Digi- ja väestötietovirasto tuottaa varmenteen käyttämiseen tarvittavan allekirjoituspalvelun.

2/2024

3 luku

Henkilötietojen käsittely

15 §

Henkilötietojen käsittelytarkoitus

Ulkoministeriö ja Suomen edustustot saavat käsitellä henkilötietoja EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan hakijan henkilöllisyyden todentamiseen tässä laissa säädetyn menettelyn mukaisesti, EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäisen tarran tulostamiseen Suomen edustustossa ja hakijan matkustamisen helpottamiseen.

16 §

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan tietojen oikeellisuus

Ulkoministeriö vastaa siitä, että sen myöntämän EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan sisältämät tiedot ovat hakemuksen mukaiset.

17 §

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan haltijan omiin tietoihinsa tutustumista koskevan oikeuden toteuttaminen

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan haltijan on EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan sisältämiin tietoihin tutustumista koskevan oikeuden toteuttamiseksi esitettävä tätä koskeva pyyntö kirjallisesti Suomen edustustolle sekä todistettava henkilöllisyytensä luotettavana pidettävällä henkilöllisyystodistuksella.

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan haltijalla on oikeus saada uusi EU:n tilapäinen matkustusasiakirja, jos EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan tiedot ovat 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tarkastuksen yhteydessä osoittautuneet virheellisiksi.

18 §

Ulkoministeriön ja Suomen edustuston oikeus saada tietoja

Ulkoministeriöllä ja Suomen edustustolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä maksutta saada EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan myöntämiseksi tarvittava tieto siitä, onko hakijalla ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa tai oleskelukortti sekä tieto oleskeluluvan tai oleskelukortin mahdollisesta päättymispäivästä henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetussa laissa (615/2020) tarkoitettua ulkomaalaisasioiden asianhallintajärjestelmästä.

Ulkoministeriön ja Suomen edustuston oikeudesta saada tietoja EU:n tilapäistä matkustusasiakirjaa koskevan asian käsittelyä varten säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain (616/2019) 22 §:n 1 momentin 8 kohdassa.

19 §

Tietojen luovuttaminen EU:n jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle

Jos edustusta vailla oleva EU:n jäsenvaltion kansalainen tai Suomen kansalaisen tai edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen seurassa matkustava perheenjäsen, joka ei ole EU:n jäsenvaltion kansalainen, hakee EU:n tilapäistä matkustusasiakirjaa Suomen edustustosta, ulkoministeriön tai Suomen edustuston on salassapitosäännösten estämättä luovutettava edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen kansalaisuusjäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja tarvittaessa seurassa matkustavan perheenjä-

senen asuinjäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kaikki sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan myöntämiseksi. Tällaisia tietoja ovat ainakin:

- 1) hakijan sukunimi ja etunimi tai etunimet, kansalaisuus, syntymäaika ja sukupuoli;
- 2) jäljennös kaikista käytettävissä olevista henkilöllisyyden tunnistamisvälineistä, jos nämä ovat saatavilla.

Ulkoministeriön tai Suomen edustuston on myös luovutettava hakijan valokuva edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen kansalaisuusjäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja tarvittaessa seurassa matkustavan perheenjäsenen asuinjäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Suomen edustuston on viipymättä sen jälkeen, kun EU:n tilapäinen matkustusasiakirja on luovutettu hakijalle, lähetettävä siitä jäljennös edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen kansalaisuusjäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Suomen kansalaisen hakiessa EU:n tilapäistä matkustusasiakirjaa toisen EU:n jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta, ulkoministeriö tai Suomen edustusto voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa pyynnöstä kyseisen EU:n jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot hakijan henkilöllisyydestä ja kansalaisuudesta.

Suomen kansalaisen tai edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen seurassa matkustavan perheenjäsenen, joka ei ole EU:n jäsenvaltion kansalainen, hakiessa EU:n tilapäistä matkustusasiakirjaa toisen EU:n jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta, ulkoministeriö tai Suomen edustusto voi salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä luovuttaa hakemusta käsittelevälle EU:n jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot perheenjäsenen ulkomaalaislaissa tarkoitetun oleskeluluvan tai oleskelukortin voimassaolosta.

Jos ulkoministeriö tai Suomen edustusto on päättänyt luovuttaa 4 tai 5 momentissa tarkoitetut tiedot, ne on luovutettava kolmen työpäivän kuluessa EU:n jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä. Mikäli tietoja ei luovuteta, on myös tästä ilmoitettava kolmen työpäivän kuluessa EU:n jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä.

Perustellusta syystä 6 momentissa säädetty määräaika voidaan ylittää. Ulkoministeriön tai Suomen edustuston on tällöin ilmoitettava EU:n jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, milloin tiedot voidaan antaa.

20 §

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan jäljennöksen tallentaminen ja tietojen poistaminen

Suomen edustuston on tallennettava ulkoasiainhallinnon käytössä olevaan asianhallintajärjestelmään jäljennös ulkoministeriön edustusta vailla olevalle EU:n jäsenvaltion kansalaiselle sekä hänen seurassaan matkustavalle perheenjäsenelle myöntämästä EU:n tilapäisestä matkustusasiakirjasta.

Ulkoministeriön on poistettava EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan sisältämät henkilötiedot edustusta vailla olevasta EU:n jäsenvaltion kansalaisesta sekä Suomen kansalaisen tai edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen seurassa matkustavasta perheenjäsenestä ulkoasiainhallinnon käytössä olevasta asianhallintajärjestelmästä 180 päivän kuluessa siitä, kun EU:n tilapäinen matkustusasiakirja on myönnetty.

Ulkoministeriön on poistettava henkilötiedot Suomen kansalaisesta sekä Suomen kansalaisen tai edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen seurassa matkustavasta perheenjäsenestä ulkoasiainhallinnon käytössä olevasta asianhallintajärjestelmästä kahden vuoden kuluessa siitä, kun EU:n tilapäinen matkustusasiakirja on myönnetty.

2/2024

21 §

Viittaus rikoslakiin

Rangaistus tietosuojarikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 38 luvun 9 §:ssä.

4 luku

Erinäiset säännökset

22 §

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan palauttaminen ja hävittäminen

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan haltijan on palautettava EU:n tilapäinen matkustusasiakirja välittömästi Suomeen saapumisensa jälkeen Rajavartiolaitokselle tai muulle viranomaiselle, jolla on oikeus rajavartiolaissa (578/2005) tarkoitetun rajatarkastuksen tekemiseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun viranomaisen on ilmoitettava ulkoministeriölle EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan palautuksesta ja hävitettävä palautetut asiakirjat viivytyksettä niiden palauttamisen jälkeen.

Ulkoministeriön on hävitettävä palautettujen EU:n tilapäisten matkustusasiakirjojen jäljennökset viivytyksettä sen jälkeen, kun tieto asiakirjan palautuksesta on saapunut ulkoministeriölle.

23 §

Lomakepohjien ja tarrapohjien säilytys

Ulkoministeriö huolehtii siitä, että EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäiset lomakepohjat ja yhtenäiset tarrapohjat varastoidaan niin, että ne ovat suojassa varkauksilta.

24 §

EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäisen tarran virheellisyys

Jos EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäisessä tarrassa, jota ei ole vielä kiinnitetty EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäiseen lomakkeeseen, havaitaan virhe, tarra on mitätöitävä ja tuhottava.

Jos 1 momentissa tarkoitettu virhe havaitaan sen jälkeen, kun EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäinen tarra on jo kiinnitetty EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan yhtenäiseen lomakkeeseen, on sekä tarra että lomake mitätöitävä ja tuhottava ja laadittava uusi EU:n tilapäinen matkustusasiakirja.

25 §

EU:n tilapäisestä matkustusasiakirjasta perittävä maksu

EU:n tilapäisestä matkustusasiakirjasta peritään valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n nojalla annetussa ulkoasiainhallinnon suoritteiden maksuja koskevassa asetuksessa säädetty maksu.

Maksu voi suuruudeltaan olla enintään saman suuruinen kuin 1 momentissa tarkoitettussa asetuksessa säädetään Suomen edustustossa myönnettävän kansallisesta hätäpassista perittävästä maksusta.

2/2024

26 §

Viisumi

Suomen kansalaisen tai edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen seurassa matkustavalle perheenjäsenelle, joka ei ole EU:n jäsenvaltion kansalainen, voidaan EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan lisäksi tarvittaessa myöntää hakemuksesta viisumi maksutta, jos sen myöntämistä koskevat edellytykset täyttyvät.

Pitkäaikaisen viisumin myöntämisestä säädetään ulkomaalaislain 17 c §:n 2 momentissa.

Alueellisesti rajoitetusta viisumista säädetään yhteisön viisumisäännösten laatimisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 810/2009 (viisumisäännöstö) sellaisena kuin se on muutettuna yhteisön viisumisäännösten laatimisesta annetun asetuksen (EY) N:o 810/2009 (viisumisäännöstö) muuttamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/1155.

27 §

Korvausvastuu

Suomen kansalaisen, jolle EU:n jäsenvaltio on myöntänyt EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan, korvausvastuuseen sovelletaan, mitä konsulipalvelulain 39 a §:ssä säädetään.

Edustusta vailla olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisen, jolle ulkoministeriö on myöntänyt EU:n tilapäisen matkustusasiakirjan, korvausvastuuseen sovelletaan, mitä konsulipalvelulain 39 b §:ssä säädetään.

28 §

Seuranta

Ulkoministeriö kokoaa vuosittain tiedot 5 §:n 1 momentissa tarkoitetuille henkilöille myönnettyjen EU:n tilapäisten matkustusasiakirjojen lukumäärästä ja saajien kansalaisuuksista sekä tiedot EU:n tilapäisiä matkustusasiakirjoja koskevien petos- ja väärennöstapausten vuosittaisesta lukumäärästä.

Ulkoministeriö toimittaa 1 momentissa tarkoitettut tiedot Euroopan komissiolle vuosittain.

Ulkoministeriö toimittaa pyynnöstä Euroopan komissiolle matkustusasiakirjadirektiivin arviointia varten sen tarvitsemat tiedot.

29 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen EU:n tilapäisestä matkustusasiakirjasta saa vaatia oikaisua.

Ulkomailla oikaisuvaatimuksen saa toimittaa hakemuksen vastaanottaneelle Suomen edustustolle. Edustuston on toimitettava oikaisuvaatimus ja asian ratkaisemisen perusteena olleet asiakirjat viipymättä ulkoministeriölle. Muilta osin oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

30 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä joulukuuta 2025.

2/2024

Helsingissä 21.12.2023

Tasavallan Presidentti
Sauli Niinistö

Ulkoministeri Elina Valtonen